

Wat betekent het faillissement voor u als bestuurder van de rechtspersoon?

U bent bestuurder van een gefailleerde rechtspersoon, bijvoorbeeld een B.V. of een Stichting. In dit informatie-vel kunt u algemene informatie vinden over:

1. Wat houdt een faillissement in;
2. Hoger beroep of verzet instellen;
3. Taken en bevoegdheden van de curator;
4. Rechten en verplichtingen voor u als bestuurder tijdens faillissement;
5. Eventuele sancties wanneer u niet meewerkt;
6. Onderzoek naar mogelijke paulianeuze handelingen en mogelijk kennelijk onbehoorlijk bestuur;
7. Faillissementsverslagen;
8. Postblokkade;
9. Klagen over handelingen van curator;
10. Duur van het faillissement.

1. Wat houdt een faillissement in?

De rechtbank heeft hetzij op uw eigen aangifte, hetzij op verzoek van één of meer schuldeisers de rechtspersoon waarvan u bestuurder bent in staat van faillissement verklaard omdat de rechtspersoon meerdere schuldeisers onbetaald gelaten heeft. Door deze uitspraak van de rechtbank gaat de beschikking en het beheer over het vermogen van de rechtspersoon over naar de door de rechtbank aangestelde curator. Dat betekent bijvoorbeeld dat u geen betalingen namens de rechtspersoon meer mag doen. De rechtbank heeft naast de curator ook een rechter-commissaris benoemd, die toezicht houdt op het handelen van de curator. Het faillissement moet worden beschouwd als een vorm van beslag op het gehele vermogen van de gefailleerde rechtspersoon. De taak van de curator is om alle activa te gelde te maken, waarna de opbrengst wordt verdeeld onder de schuldeisers conform de wettelijke rangregeling. Alle activa en passiva samen in het faillissement noemen we de boedel. Het gevolg van het faillissement voor de schuldeisers is, dat zij zich niet meer individueel mogen verhalen op de activa van een gefailleerde rechtspersoon. De curator zal de crediteuren informeren over het uitgesproken faillissement. De crediteuren kunnen hun vordering indienen bij de curator. De curator beslist of aan crediteuren met een contractueel overeengekomen eigendomsvoorbehoud of een ingeroepen recht van reclame zaken moeten worden geretourneerd. U mag zelf geen zaken afgeven aan crediteuren zonder vooraf gekregen toestemming van de curator. Informatie over de gang van zaken tijdens een faillissement kunt u bijvoorbeeld vinden op www.rechtspraak.nl, www.insolad.nl of www.wikipedia.nl.

2. Hoger beroep of verzet

Als u namens de rechtspersoon bij de faillissementszitting van de rechtbank bent verschenen en het niet eens bent met het uitgesproken faillissement, kunt u gedurende acht dagen na de dag van de uitspraak namens de rechtspersoon hoger beroep instellen. U dient dit te doen met behulp van een door u aan te wijzen advocaat. Als u overweegt hoger beroep in te stellen, moet u dit gelijk mededelen aan de curator zodat de curator kan beoordelen welke maatregelen er wel direct moeten worden genomen en welke maatregelen kunnen worden uitgesteld. Indien u namens de rechtspersoon niet bij de faillissementszitting aanwezig bent geweest en u bent het niet eens met het uitgesproken faillissement, dan kunt u verzet instellen gedurende veertien dagen na de dag van de uitspraak. Ook hiervoor dient u een advocaat in te schakelen. Ook als u het overweegt of besluit verzet in te stellen, dient u de curator hiervan in kennis te stellen. Het instellen van hoger beroep of verzet slaagt in de praktijk eigenlijk alleen maar indien u bij de rechter kunt bewijzen dat de rechtspersoon wel al haar crediteuren volledig kan voldoen of dat u met alle crediteuren een betalingsregeling heeft getroffen. U moet zelf met uw advocaat inschatten of het instellen van hoger beroep of verzet in uw geval kansrijk en zinvol is.

3. Taken en bevoegdheden van de curator

De curator heeft tot taak de activa zo goed mogelijk te verkopen en de opbrengst op juiste wijze onder de crediteuren te verdelen op de wettelijk voorgeschreven wijze. De curator wordt betaald uit de opbrengst van de activa. De curator, u en de crediteuren hebben er belang bij dat het faillissement zo efficiënt en snel mogelijk wordt afgewikkeld. De curator verricht zijn taak in de eerste plaats ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers. Indien u iemand wenst die alleen uw belangen behartigt dient u zelf een eigen advocaat of adviseur in te schakelen. De curator staat onder toezicht van de rechter-commissaris die door de rechtbank in het faillissement is benoemd. Voor veel handelingen, zoals de verkoop van activa of het starten van procedures, zal de curator eerst toestemming moeten verkrijgen van de rechter-commissaris.

4. Rechten en verplichtingen voor u als bestuurder tijdens faillissement

Tijdens het faillissement blijft u bestuurder van de rechtspersoon. U bent echter niet meer bevoegd om de rechtspersoon jegens derden te binden en handelingen aan te gaan die kunnen leiden tot financiële verplichtingen voor de rechtspersoon. U kunt dus geen betalingen meer doen en geen overeenkomsten namens de rechtspersoon meer sluiten.

Op grond van de wet bent u verplicht alle gewenste inlichtingen aan de curator of de rechtercommissaris te verschaffen. De curator zal onder meer van u zoveel mogelijk willen weten over de waarde van de activa, de wijze waarop deze het beste te gelde kunnen worden gemaakt en hoe de onderneming zo nodig korte tijd kan worden voortgezet om de maximale opbrengst voor de activa te behalen. Wellicht overweegt u om zelf met een nieuwe rechtspersoon een bod uit te brengen op de activa van de gefailleerde rechtspersoon. U heeft dan een tegenstrijdig belang want als bestuurder van de gefailleerde vennootschap dient u te streven naar een zo hoog

mogelijke opbrengst en als mogelijk koper wilt u zo min mogelijk betalen. In die situatie dient u altijd vanuit de gefailleerde vennootschap en het belang van de crediteuren te denken en de curator dienovereenkomstig te informeren. Als u de curator niet juist informeert, riskeert u dat u schadelijk wordt of dat uw bod niet zal worden meegewogen. U bent en blijft ook verantwoordelijk voor de administratie van de rechtspersoon. De administratie moet geheel worden bijgewerkt naar de situatie per faillissementsdatum. U moet met de curator overleggen wat hiertoe nog dient te gebeuren. U bent ook, als de curator dat aan u vraagt, gehouden de administratie van de rechtspersoon te bewaren gedurende een periode van zeven jaren. De curator zal meestal de digitale administratie veilig (laten) stellen en een deel van de fysieke administratie in bezit nemen.

De inlichtingenplicht omvat alle informatie die de curator of de rechter-commissaris redelijkerwijs nodig denkt te hebben voor de uitoefening van zijn taak en dient te worden verstrekt op de wijze zoals door de curator of de r-c is bepaald (mondeling, schriftelijk en al dan niet door persoonlijke verschijning). Het geven van inlichtingen omvat uitdrukkelijk ook het afgeven van bescheiden die de verlangde inlichtingen kunnen inhouden of kunnen staven. De inlichtingenplicht omvat ook het ongevraagd verschaffen van informatie over wijzigingen in het vermogen of andere feiten en omstandigheden waarvan de inlichtingplichtige het belang voor de afwikkeling weet c.q. behoort te begrijpen (Hoge Raad 15 februari 2002, NJ 2002/259) .

Naast de inlichtingenplicht bestaat voor de failliet-natuurlijk persoon en de bestuurders ook de in de Faillissementswet, met name in de vierde afdeling van de eerste titel (artt. 87-107 Fw), besloten liggende verplichting om in persoon aan het beheer en de vereffening van de boedel alle vereiste medewerking te verlenen, met name indien dat door de curator of de rechter-commissaris nodig wordt geoordeeld (aldus de Hoge Raad 23 december 1983, NJ 1985/170). Hieronder valt bijvoorbeeld de verplichting tot medewerking aan het door de curator te gelde maken van vermogensbestanddelen in het buitenland, bijvoorbeeld door hiertoe volmachten af te geven, of het verstrekken van de middelen om de administratie toegankelijk en leesbaar te maken.

5. Eventuele sancties wanneer u niet meewerkt

Zeker in de fase dat de activa te gelde moeten worden gemaakt, is uw dagelijkse medewerking vereist. Indien u weigert de benodigde inlichtingen te verstrekken of informatie achterhoudt of schade veroorzaakt voor de boedel, kan de curator de rechter-commissaris verzoeken maatregelen jegens u te nemen. Dat kan variëren van een faillissementsverhoor op de rechtbank tot zo nodig het innemen van een paspoort of zelfs gijzeling. Goed, volledig en op tijd communiceren met de curator is dus zeer belangrijk.

6. Onderzoek naar mogelijke paulianeuze handelingen en mogelijk kennelijk onbehoorlijk bestuur

De curator zal niet alleen de activa verkopen, maar ook onderzoek doen naar rechtshandelingen die zich vóór de faillissementsuitspraak hebben voorgedaan en naar mogelijk onbehoorlijk bestuur in de drie jaar voorafgaand aan het faillissement. Uw inlichtingenplicht tegenover de curator geldt ook bij dergelijke onderzoeken. U mag voor uw eigen rekening een advocaat of andere adviseur aanwezig laten zijn bij de gesprekken met de curator.

7. Faillissementsverslagen

De uitspraak van het faillissement wordt door de rechtbank gepubliceerd. Op de website www.rechtspraak.nl is het insolventieregister te vinden. De curator zal na een maand het eerste faillissementsverslag uitbrengen en dat verslag is voor iedereen toegankelijk op www.rechtspraak.nl. Vaak wordt het faillissementsverslag ook gepubliceerd op de website van het kantoor van de curator. U kunt om een afschrift van het faillissementsverslag vragen. De curator kan u vragen de in het eerste faillissementsverslag te vermelden feiten na te kijken en zo nodig te corrigeren. U heeft er immers belang bij dat de mededelingen over het faillissement van de rechtspersoon en uw betrokkenheid als bestuurder daarbij, juist worden vermeld.

8. Postblokkade

PostNL zal de post voor de rechtspersoon voortaan doorzenden naar het kantoor van de curator.

9. Klagen over handelingen van curator

Als u in de loop van het faillissement problemen heeft in de samenwerking met de curator, is het belangrijk dat u deze problemen eerst met de curator zelf bespreekt. Als u er niet uitkomt met de curator, kunt u schriftelijk een klacht over de curator indienen bij de rechter-commissaris. De rechter-commissaris zal dan het handelen van de curator toetsen.

10. Duur van het faillissement

Het faillissement duurt in de praktijk ten minste 12 maanden. Indien er geprocedeerd moet worden in het faillissement, kan het faillissement wel langer duren. Uiteindelijk eindigt het faillissement in het algemeen door opheffing bij gebrek aan baten dan wel door een (gedeeltelijke) betaling van de schuldeisers en wordt de rechtspersoon opgeheven. U ontvangt daarover bericht.